

92-gruppen

Vesterbrogade 2B, 1620 Kbh. V

Tlf: 21 72 79 57

e-mail: tdc@92grp.dk

Website: www.92grp.dk

Koordinator: Troels Dam Christensen

11. marts 2022

Kommentarer fra 92-gruppen til Klimarådets statusrapport feb. 2022

92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling takker for muligheden for at kommenterer på Klimarådets statusrapport 2022.

92-gruppe er generelt enige i mange af Klimarådets konklusioner og anbefalinger i rapporten, og samtidigt er der nogle steder og emner, hvor vi anbefaler en styrkelse af statusrapporterne og Klimarådets arbejde fremadrettet.

I de nedenstående kommentarer kommer vi primært ind på nogle af de overordnede og vigtigste pointer ift. rapporten, og det skal derfor ikke tages som en fuldstændig kommentering af alle relevante punkter i rapporten.

Vurdering af den danske indsats ift. 1,5 grader - 2025, 2030 og 2050 mål

Anskueliggørelsen af om Danmark er på vej mod 70% målet

Vi er enige i Klimarådets overordnede konklusion om, at regeringen og Folketinget endnu ikke i tilstrækkelig grad har anskueliggjort, at vi vil nå 70% målet i 2030. Dels er mankoen fortsat for stor og dels er mange af virkemidlerne stadig alt for usikre. Dette er en kritisk vigtig konklusion, som bør afstedkomme akut politisk handling. Vi mener, det er vigtigt, at Klimarådet prioriterer og følger op på denne vigtige konklusion – herunder også påpeger, at den nuværende "køreplan" fra regeringen bør fremrykkes/fremskyndes, ligesom de indgåede sektoraftaler bør genbesøges og styrkes hurtigere end nu planlagt.

Det er vigtigt at se på, hvordan vi når 2030-målet og vejen derhen. Vi mener, at udgangspunktet ifm. Klimaloven, og dermed Klimarådets årlige statusrapport, må være, at Klimalovens formål er at sikre, at Danmark yder sit bidrag til at sikre verden mod alvorlige klimænderinger, herunder gennemførelsen af Paris-aftalen og 1,5 graders målet. 1,5 graders målet er således den målsætning, den danske indsats skal måles op imod, som det også fremgår af Klimaloven.

Klimavidenskaben, Paris-aftalen og 1,5 graders målsætningen hviler på et globalt CO₂e-budget, og det er afgørende, at Klimarådet løbende og i højere grad holder den danske indsats op mod dette CO₂e-budget, for at vurderer i hvilket omfang den danske indsats er tilstrækkelig. Vi mener således, at det er vigtigt, at Klimarådet fokuserer mere på dette fremadrettet.

92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling, er et samarbejde mellem 25 danske miljø- og udviklingsorganisationer. 92-gruppen arbejder for fremme af en bæredygtig udvikling i hele verden.

92-gruppen består af: Amnesty, Care Danmark, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk International Bosætningservice, Dansk Ornitologisk Forening/BirdLife Danmark, FN-forbundet, Global Aktion, Greenpeace, IWGIA, Kvindernes U-landsudvalg, Klimabevægelsen, Mellempolitisk Samvirke, Natur og Ungdom, Netværket for økologisk folkeoplysning og praksis/Øko-net, Nyt Europa, Oxfam IBIS, Red Orangutangen, Rådet for Bæredygtig Trafik, Rådet for Grøn Omstilling, Sex & Samfund, U-landsforeningen Svalerne, VedvarendeEnergi, Verdens Skove, World Animal Protection Danmark, WWF Verdensnaturfonden.

I den forbindelse er 2025-målet afgørende. Dette er politisk fastsat til 50-54%. Ud fra et CO2e-budget og klimahensyn bør der sigtes efter at nå mindst 54% (og gerne mere for at sikre en lineær reduktion). Vi savner i Klimarådets rapport en stærkere pointering af dette. Når man læser rapporten, herunder ikke mindst nogle af de valgte overskrifter¹, kan man få indtrykket af, at det er i orden, hvis bare man når 50%. Hvilket det altså langt fra er, ud fra et klimavidenskabeligt hensyn. Derfor mener vi, at det er vigtigt, at Klimarådet er mere præcise omkring vigtigheden af, at Danmark når et mål på mindst 54% reduktion i 2025, og de konkrete virkemidler, der skal til for at nå det.

Det samme gælder ift. 2050-målet om klimaneutralitet. Vi er klar over, at dette pt. er lovfæstet i Klimaloven, men det er svært at se, hvordan et klimaneutralitetsmål for Danmark så sent, kan hænge sammen med et CO2e-budget inden for et globalt 1,5 graders CO2e-budget. Vi mener derfor, at det i højere grad må være Klimarådets opgave at vise denne problemstilling, og herunder anbefale et tidligere klimaneutralitetsmål for Danmark.

Vigtigheden af, at Danmark følger et 1,5 graders kompatibelt CO2e-budget, forstærkes af den seneste internationale udvikling herunder COP26 topmødet og statusrapporterne ifm. dette. COP26 topmødet havde netop og med god grund overskriften "Keeping 1,5 degree alive", og viste tydeligt, at der er akut brug for større handling og højere klimamål fra landene, hvis vi skal have en chance for at undgå de værste klimaændringer.

Landene tilsluttede sig på COP26, at de på COP27 i 2022 skal komme tilbage med højere klimamål og højere klimaindsats. Dette gælder også for EU og Danmark, som i øjeblikket ikke kan siges at følge et 1,5 graders kompatibelt CO2e-budget.

I forbindelse med beskrivelsen af COP26 resultatet i Klimarådets statusrapport, mener vi det er problematisk at lægge meget vægt på den angivne mulige temperaturstigning på kun 1,8 grader, hvis alle lande når deres 2050 mål. Dette scenarie er er pt. meget usikkert og forudsætter, at landene faktisk fra nu følger en tilstrækkelig reduktionssti frem mod deres 2050 mål - hvilket meget få lande gør i dag. I stedet er det mere relevant at lægge vægt på den faktiske udvikling her og nu og de manglende reduktioner, vi konkret ser frem mod 2030. Som også refereret i statusrapporten om UNFCCC opgørelse op til COP26 (s. 26), er verdenssamfundet her meget langt fra den nødvendige kurs.

På baggrund af COP26 resultatet, er der således endnu mere grund til at sikre en forstærket dansk klimaindsats, der overholder det globale CO2e-budget, herunder de ovennævnte mål i 2025 og før 2050. Vi mener, at Klimarådet, har en klar opgave i at vise og italesætte denne opgave for Danmark, herunder også at Danmark, ligesom alle andre lande, ifølge COP26 aftalen, skal vise en forøget indsats inden COP27.

Risikoen ved overdreven satsning på negative emissioner (CCS etc.) – biomasse etc.

Vi er enige i Klimarådets påpegning af, at der først skal sikres så mange reduktioner som muligt, inden der satses på negative emissioner som løsning. Dette er en vigtig anbefaling, som Klimarådet bør fastholde og pointere kraftigt overfor regeringen og Folketinget.

I øjeblikket satser regeringen meget på CCS som en stor del af løsningen. Det medfører en stor risiko, ikke bare for at vi ikke når de 70% pga. teknologiens usikkerhed, men også for, at vi

---

¹ Eksempelvis overskrift s. 15 " "Der mangler lidt for at nå den nedre grænse på 50 pct. i 2025-målet"

fastlåser os på de forkerte og alt for dyre løsninger, der forhindrer de nødvendige reduktioner og fører til andre problematiske konsekvenser.

Med store investeringer og spekulationer i negative emissioner ved CCS, risikerer vi bl.a. et "lock in" og afhængighed af fortsat brug af ubæredygtige løsninger som biomasseafbrænding, affaldsforbrænding m.m. Herunder risikerer vi, at Danmark bliver afhængig af fremadrettet at opretholde ikke-bæredygtige negative emissioner for at udligne emissioner fra andre sektorer, som i stedet burde reduceres.

Konkret er der bl.a. en stor risiko ved at sætte CCS på biomassekraftværker. Vi forstår umiddelbart Klimarådets rapport sådan, at rådet også advarer mod denne risiko (herunder anbefaler en væsentlig nedsættelse af Danmarks forbrug af biomasse, hvilket vi er helt enige i), men teksten er ikke helt klar og vi mener, at Klimarådet bør være mere eksplicitte omkring denne fare ved satsning på negative emissioner og CCS, og herunder bl.a. bør anbefale klart og tydeligt, at CCS anlæg ikke sættes på biomasseværker.

I forbindelse med diskussionen om CCS og CCU/PtX er et vigtigt spørgsmål, hvor de fremtidige punktkilder for kulstof skal komme fra ved satsning på CCS og CCU/PtX. Vil der overhoved være punktkilder til rådighed, hvis vi samtidigt skal reducere så meget som muligt, og risikerer dette at fastholde punktkilder, der ellers kunne udfases. Vi anbefaler, at Klimarådets ser mere på dette vigtige spørgsmål i sine analyser fremadrettet.

Danmarks globale klimaindsats

Vi hilser det velkomment, at Klimarådet anbefaler, at Danmark nu også bør tage ansvar for emissionerne fra vores internationale luftfart og skibsfart – og herunder også fortsat mener, at der bør indføres en fly/passagerafgift, samt at effekten af kondensstriber bør indregnes i klimabelastningen fra flyvning.

Hvis de globale klimamål skal nås, er det afgørende, at alle sektorer også fly- og skibsfart inddrages, og at landene tager ansvar for deres andel. Det haster dog med at gøre dette, og vi mener, at dette skal ske nu og ikke kun ifm. planlægningen af et netto-nul i 2050. Vi mener, at Klimarådet bør arbejde for dette, og at fremtidige analyser fra Klimarådet bør tage udgangspunkt i en hurtig reduktion af udslippet.

Vi bakker op om, at Klimarådet anbefaler, at Danmark i højere grad tager ansvar for dele af Danmarks globale klimapåvirkning, som pt. ikke regnes med i de 70%, som biomasse og fly- og skibsfart. Det er afgørende. Men det er også nødvendigt, at Danmark tager ansvar for andre dele af Danmarks globale klimapåvirkning som bl.a. dansk import og forbrug. Vi opfordrer til, at Klimarådet i sit fremtidige arbejde prioriterer dette emne, herunder hvordan den globale del af Klimaloven og den globale afrapportering bedst sikrer, at Danmark reducerer sit globale klimafodaftryk uden for landets grænser (se bl.a. 92-gruppens tidligere høringssvar om dette²)

Generelt er det vores anbefaling, at Klimarådet fremadrettet prioriterer de globale dele af den danske klimaindsats højere. Dette gælder ikke mindst den danske støtte og klimafinansiering til udviklingslandene. Her mener vi, at det ikke er tilstrækkeligt, at Klimarådet i statusrapporten blot

---

² https://92grp.dk/files/92-gruppens_h%C3%B8ringssvar_til_forudg%C3%A5ende_h%C3%B8ring_af_GA22.pdf og https://92grp.dk/files/92-gruppens_h%C3%B8ringssvar_til_global_afrapportering_2021_Autosaved.pdf

refererer til regeringens opgørelse over den danske klimafinansiering. Det er nødvendigt også at reflektere den kritik, der er af den danske klimafinansiering, herunder at den ikke kan siges at være "ny og additionel" og at den ikke lever op til Danmarks fair share af de 100 mia. USD. Generelt henviser vi til de kritikpunkter, som danske NGOer flere gange har fremført omkring den danske klimafinansiering til udviklingslandene (se bl.a. 92-gruppen høringsvar³), samt den kritik, som Danmark har modtaget fra forhandlere på COP26 (se bl.a.⁴)

Også i den forbindelse er det relevant at forholde sig til, hvordan Danmark lever op til det globale CO₂e-budget, herunder vores historiske ansvar. Som det ser ud nu, kan Danmark med de nuværende klimamål og konkrete indsats langt fra siges at leve op til vores klimaansvar herunder historiske ansvar⁵, hvilket også tilsiger en langt større indsats bl.a. ift. den danske klimafinansiering til udviklingslande.

I forhold til den globale del af Klimaloven, er det også vigtigt, at Klimarådet snarest udarbejder et virkemiddelkatalog for den globale indsats.

I øvrigt bakker vi op om høringsvaret fra Globalt Fokus

---

³ https://92grp.dk/files/92-gruppens_h%C3%B8ringssvar_til_forudg%C3%A5ende_h%C3%B8ring_af_GA22.pdf

⁴ <https://politiken.dk/klima/art8460585/Dansk-minister-taler-usandt>

⁵ <https://usercontent.one/wp/www.klimaogomstillingsraadet.dk/wp-content/uploads/2022/02/Er-70-pct-retfaerdigt-KOR-feb22-1.pdf?media=1644949959>